

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/08/2022 17:04
Sayı: E-120.07-1068177

PATARA

Sayı : E-85112434-610-2764781

Konu : Soru Önergeleri

7/40464 GK 91

7/43859 GK 136

7/44341 GK 142

7/44465 GK 142

7/45520 GK 164

7/45522 GK 164

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.774469 sayılı yazınız.
b) 12.04.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.806602 sayılı yazınız.
c) 22.04.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.811309 sayılı yazınız.
ç) 26.04.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.812533 sayılı yazınız.
d) 28.05.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.822034 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (16 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: BA4DCCC5-AA3E-46F2-82DE-167EE4B1173A Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Fazilet ÜN
İşletme İşçisi
Telefon No: (312) 470 50 09

Türkiye

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUAZZEZ ORHAN IŞIK'IN 7/45522 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

"Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme"nin 5825 sayılı Kanun'la onaylanmasının uygun bulunmasını müteakip Bakanlığımız merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarının yapılarının tüm engelli gruplarının erişilebilirliğine uygun hale getirilmesi hususunda çalışmalara başlanmıştır.

Bakanlığımız (Personel Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız bünyesinde görev yapan personelin işaret dili eğitimi almaları amacıyla yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

657 sayılı "Devlet Memurları Kanunu"nun 53'üncü maddesi ile kurumların dolu kadro sayısının %3'ü oranında engelli personel çalıştırması zorunluluğu hüküm altına alınmıştır. Buna göre; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında istihdam edilmesi gereken engelli personel sayısı 307 adettir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünde talep edilen 56 adet alımın 47'sinin ataması yapılarak göreve başlamış ve 1 hak sahibinin atama işlemleri devam etmekte olup toplam 342 engelli personel aktif olarak görev yapmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında şube müdürü ve üzeri kadrolarda çalışan engelli statüsündeki personel sayısı 12'dir.

Bakanlığımız (Bilgi Teknolojileri Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız web sitesine erişilebilirlik standartları kapsamında görme engelliler için ayrı bir bölüm 2022 yılı başında eklenmiştir.

e-Devlet platformu üzerinden verilen hizmetlerin görme engelliler için uyumluluğu sağlanmış olup Bakanlığımız web siteleri üzerinden yürütülen ve kamuya açık diğer hizmetlerin de görme engelli vatandaşlarımız tarafından kullanımına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız (Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı)'ca;

Bakanlığımız görev alanında bulunan tüm yerleşke ve binalar (il müdürlükleri-taşra teşkilatı dahil) tüm engel gruplarının erişebilmelerine uygundur.

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımıza bağlı müzelerin büyük çoğunluğu tescilli taşınmaz kültür varlıklarıdır. Söz konusu yapıların projeleri, kültürel ve mimari değerler göz önünde bulundurularak ve uluslararası ilkeler doğrultusunda yapıların bütünlüğü korunarak hazırlanmaktadır. Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları tarafından projelerin onaylamasını müteakip restorasyon ve teşhir tanzim çalışmaları gerçekleştirilebilmektedir. Bu doğrultuda, müzelerimize ilişkin proje ve uygulama çalışmalarında tüm engelli grupların erişilebilirliğine uygun hale getirilmesine önem verilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı öğrenyerlerinde ve karşılama merkezlerinde yürütülen mekânsal ve fiziki çevre düzenlemelerinde de erişilebilirliğe dair standartlar doğrultusunda çalışılmaktadır. Bakanlığımıza bağlı idari yapılar ve hizmet binalarının büyük bölümü, sivil mimarlığın önemli örnekleri olan tescilli kültür varlıklarıdır. Söz konusu yapıların bir bölümü erişilebilirliğe uygun mekânsal düzenlemelere izin vermemektedir. Bu tür yapıların zemin katlarında düzenlemeler yapılarak erişilebilirliği sağlanmaktadır. Yeni binalarımız ise tüm engelli gruplarının erişilebilirliğine uygun şekilde inşa edilmektedir.

Geçmişten bize bizden de geleceğe miras kalacak olan kültür varlıklarımızın korunması ve kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi konularında ilkökul düzeyindeki çocuklarda bilinç oluşturmak amacıyla hazırlanan "Biri Arkeolog mu Dedi?" adında resimli hikâye kitabının müzeler tarafından yapılacak eğitim faaliyetleri kapsamında çocuklarımıza ulaşımı sağlanmakta olup görme ve işitme engelli çocuklarımız düşünülerek bu kitabın hem sesli betimlemesi hem de işaret diline çevirisi yapılarak gerekli videolar hazırlanmış ve Bakanlığımız resmi youtube hesabından erişime açılmıştır. Kitaba, ayrıca Bakanlığımıza ait "E-kitabım" ve "Konuşan Kitaplık" mobil uygulamaları üzerinden de erişim imkânı sağlanmıştır.

Bakanlığımıza bağlı müzeler ile öğrenyerlerindeki ziyaretçi karşılama merkezleri engellilerin kullanımına uygun olarak projelendirilmekte ve uygulaması da bu doğrultuda yapılmakta olup daha önceki süreçlerde yapımı tamamlanmış olanların engelli kullanımına uygun hale getirilmesine yönelik çalışmalar ise bütçe imkanları doğrultusunda sürdürülmektedir.

Bakanlığımız (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca 11.01.2012 tarihli ve 28170 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Halk Kütüphaneleri Yönetmeliği"nde; kütüphanelerin engelli kullanıcıların kütüphane hizmetlerinden tam olarak yararlanmalarını sağlayacak şekilde tasarlanacağı kütüphanelerde engelli, hasta, yaşlı ve eve bağımlı kişiler ile ev kadınlarına yönelik özel hizmetler sunulacağı yer almaktadır. Bu kapsamda

Bakanlığımızca özellikle 2013 yılından itibaren Yatırım Programı yolu ile yaptırılan 11 yeni kütüphane binası engelli erişimine ve kullanımına uygun bir şekilde tasarlanarak yaptırılmıştır. Ayrıca bina yapımları devam eden ve yeni başlayacak kütüphane binaları da engelli kullanıcılarımızın erişimine uygun olarak yaptırılmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde hizmet vermekte olan Millî Kütüphane Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezi sesli kitap hizmetimiz 2007 yılından itibaren dijital formatta devam etmektedir. Üyelerimizin de talepleri doğrultusunda Web sayfamız 2015 yılında son teknoloji kullanılarak geliştirilen yazılım ve tasarımla yenilenmiş olup "<http://konusankitaplik.mkutup.gov.tr>" adresinden verilen sesli hizmetimize üyelerimiz, "e-Devlet Kapısı"ndan, T.C. Kimlik Numaraları ve üyelik esnasında kendilerinin belirledikleri şifreleriyle web sayfamız üzerinden ya da mobil uygulamamızla telefonlarından erişebilmektedirler.

Ülke genelinde Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet vermekte olan halk kütüphanelerine yönelik 2012 yılında Bakanlığımızca "Çocuk ve Halk Kütüphanelerinin İyileştirilmesi Projesi" başlatılmıştır. Bu proje kapsamında kütüphane binalarımız, bütün okuyucularımızın kullanımına uygun şekilde yeniden yapılandırılmakta olup binaların giriş katlarına engelli girişi yapılmakta, kütüphane olarak kullanılan tüm alanlar engelli erişimine uygun olarak düzenlenmekte ve ayrıca engelli kullanıcılarımıza yönelik özel alanlar yaratılmaktadır. Bina içindeki asansör ve tuvaletler engelli kullanıcılarımızın kullanımına uygun yapılmaktadır. Yurt çapında Bakanlığımıza bağlı 1.254 halk kütüphanesinin tamamında engelli erişimine yönelik çalışmalar bütçe olanakları çerçevesinde sürdürülmektedir.

Bakanlığımız bünyesinde hizmet vermekte olan Millî Kütüphane Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezinde üyelerimizden gelen talepler, gönüllü okurlar aracılığıyla seslendirilmekte olup teknik işlemleri ve kontrolleri biten eserler web sayfamız üzerinden üyelerimizin hizmetine sunulmaktadır. Derleme yoluyla edinilen Braille eserlere ise araştırmacılar Kütüphane Genel Koleksiyonundan ulaşmaktadırlar.

Bakanlığımız bünyesinde hizmet veren Milli Kütüphane arşivinde 5 bini aşkın eser yer almakta olup başta sınavlara hazırlık kitapları olmak üzere, güncel ve klasik edebi eserlerden oluşan; roman, şiir, deneme, öykü, psikoloji gibi farklı kategorilerde eserler yer almaktadır.

Halk kütüphanelerinin engelli bireylere yönelik hizmetlerini destekleyecek faaliyetlerin gelişimi için çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Rehber hazırlanması da bu kapsamdaki çalışmalar içinde yer almaktadır.

26.08.2017 tarihli ve 30166 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Edebiyat Eserlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik" kapsamında verilen teşvik desteklerinde yapılan başvurular değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızca okuma alışkanlığının kazandırılması ve zenginleştirilmesi amacıyla ülke genelinde yeni anlayış ile kütüphane hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik Bakanlığımızca ve yerel yönetimler iş birliği ile yeni kütüphaneler hizmete açılmaktadır. Ayrıca, yerleşik kütüphane hizmetlerinden yararlanamayan vatandaşlarımız için engelli erişimine uygun yaptırılarak Bakanlığımızca satın alınan gezici kütüphane araçlarımız ile kütüphane hizmetleri verilmektedir.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, Genel Müdürlük binasında engelli personel ve ziyaretçilerin için kurum içi erişilebilirliğin ve ulaşılabilirliğin sağlanması amacıyla engelli otoparkı, engelli tuvaleti, engelli turnike geçişi, engelli rampası ve asansörlerde görme engellilere yönelik kabartma kat butonları ile sesli yanıt sistemi yapılmıştır. Personel taşıma servislerinde ve yemekhanede engellilere yönelik gerekli tedbirler alınmaktadır.

Engelli personel ve ziyaretçilerin kurum içi ulaşılabilirliğini en üst seviyeye getirmek için mevzuat çerçevesinde çalışmalar devam etmektedir.

Genel müdürlükte yasal istihdam kotası doluluk oranının üzerinde engelli personel çalışmakta olup mevzuata göre boş engelli kadrosu bulunmamaktadır. Şube Müdürü ve üzeri kadrolarda; 1 hukuk müşaviri, 3 şube müdürü olmak üzere toplam 4 engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız (Telif Hakları Genel Müdürlüğü)'ca;

Dünya genelinde engelli kişiler için üretilmiş nüshaların kısıtlı olması nedeniyle yaşanan ve "kitap kıtlığı" olarak ifade edilen sorunun aşılabilmesi amacıyla Fas'ın Marakeş kentinde Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından 27 Haziran 2013 tarihinde gerçekleştirilen diplomatik konferansta "Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayınlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşması" kabul edilmiştir. Anlaşma 20'nci ülkenin de onaylama sürecini tamamlaması akabinde 30 Eylül 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Telif Hukuku gereğince bir eserin; çoğaltılması, yayılması, ödünç verilmesi ve internet üzerinden iletilmesi gibi kullanımlar için eser sahiplerinin izni gerekmektedir. Ancak bazı hallerde eser sahibinin izni olmaksızın eserlerin kullanımı serbest bırakılmıştır. Bu kapsamda, ülkemizin de dâhil olduğu pek çok ülkede engelli kişilerin eserlere ulaşmasını sağlayacak istisnalara ulusal kanunlarda yer verilmiş; eser sahibinin iznine ihtiyaç duyulmaksızın engellilere yönelik uygun formatta eser çoğaltımı ve dağıtımı mümkün kılınmıştır (5846 sayılı "Fikir ve Sanat Eserleri

Kanunu" Ek madde 11). Ancak, ulusal yasalardaki farklılıkların mümkün olduğu ölçüde bertaraf edilerek uluslararası standartların ortaya konulması ve engellilere yönelik çoğaltılmış formatların sınır ötesi değişiminin kolaylaştırılması gibi amaçlarla engelliler lehine uluslararası düzeyde gelişmiş bir hukuki çerçeve için Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) bünyesinde hazırlanan Marakeş Anlaşması'na bugüne kadar 80 ülke taraf olmuştur.

Ülkemiz Anlaşma'yı 1 Kasım 2013 tarihinde imzalamıştır. Ancak Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun 20 Mart 2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anlaşma bu tarih itibarıyla ülkemiz için geçerli hale gelmiştir.

Bakanlığımız (Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı)'ca;

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının görev alanındaki hizmete açık bulunan 20 hizmet binası içinde engelli gruplarının erişebilirliğini sağlamak açısından 1 engelli asansörü, 1 elektrikli rampa, 3 rampa, 5 engelli tuvaleti bulunmaktadır. Erişebilirlik için uygun olmayan mekan ve alanlara yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Başkanlığın yasal istihdam kotası 6 olup bu kota doludur. Şube müdürü ve üzeri kadrolarda engelli personel bulunmamaktadır.

Bakanlığımız (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı)'ca;

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı hizmet binası tüm engel gruplarının erişimine uygundur. Hizmet binasında, önergede belirtilen yerlerin tamamında engelliler için erişilebilirlik imkânı vardır. Asansör kat tuşları ile kat yönlendirme levhaları Braille Alfabeti'ne uygun hale getirilmiştir.

Yasal istihdam kotası doluluk oranı işçi kadrosunda bulunan personel için %100, memur kadrosunda bulunan personel için %40'tır. Şube müdürü ve üzeri kadrolarda 2 engelli personel bulunmaktadır.

Engelliler için erişilebilir kütüphane ve müze rehberlerine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)'ca;

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı hizmet binasının engellilerin erişimine uygun hale getirilmesi için bakım ve onarım projesi üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Bu proje kapsamında önergede belirtilen alanların ve Başkanlığın internet sitesinin engelli erişimine uygun hale getirilmesi sağlanacaktır.

Başkanlığın yasal yükümlölük gereği alıştırması gereken engelli personel kontenjanının tamamı dolu durumdadır.

Bakanlığımız (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu)'ca;

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan Kurumlara ait binalar tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur. Erişilebilirlik için uygun olmayan mekn ve alanlar (tuvalet, merdiven, asansör, yol ve geçitler, otoparklar, ulaşım servisleri ve diğer ilgili yerler) bulunmamaktadır.

Kurumların internet sitesi ve e-devlet uygulamalarının engelliler için de "e-erişilebilir" hale getirilmesi yönündeki çalışmaları devam etmektedir. Türk Dil Kurumunun www.sozluk.gov.tr adresli internet sayfası engelliler için kullanıma açıktır.

Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan Kurumlarda yasal istihdam kotası doluluk oranı %100 olup şube müdürü ve üzeri kadrolarda engelli personel bulunmamaktadır.

Son 10 yılda üretilen ve engelliler için erişilebilir olan eserlerden biri ( Tarz-1 Siyaset) Braille Alfabesi ile yayımlanmıştır. Ayrıca engellilerin Kurumların eserlerinden faydalanabilmesi için Millî Kütüphane ile ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Yüksek Kurum ve bünyesindeki Kurumların kütüphanelerinde engelliler için erişilebilir bir kütüphane rehberi bulunmamaktadır. Konuyla ilgili olarak çalışmalar yapılmakta olup planlamalar devam etmektedir.

Yüksek Kurum ve bünyesindeki Kurumların teşvik verdiği çalışmalar akademik açıdan değerlendirilmekte olup engelli başvurularına yönelik pozitif ayrımcılık yapılmamaktadır.

Bakanlığımız (Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı)'ca;

anakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının görev alanındaki yerleşke ve binalar tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Başkanlığın internet sitesi ve e-Devlet uygulamaları beş yıl içinde erişilebilir hale getirilecektir.

Başkanlıkta 8 kadronun 7'si dolu olup 1 engelli personelin yakın zamanda emekli olması sonucu oluşan boşluk ilk personel alımında doldurulacaktır. Şube müdürü ve üzeri kadrolarda engelli personel bulunmamaktadır.

Başkanlık görev alanı kapsamındaki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması çalışmaları planlanmaktadır.

Tarih türünde iki adet Braille alfabesi ile yazılmış kitap ve 3 adet sesli kitap olarak yayımlanmış eser bulunmaktadır.

Kilitbahir Kale Müzesi içerisinde yer alan "Engelsiz Müze"de Brille Alfabesi ile hazırlanan panoda Kale ve tarihi hakkında bilgi verilmektedir.

Kilitbahir Kale Müzesi ve Anadolu Hamidiye Tabyası Tarih Müzesi içinde yer alan "Engelsiz Müze" ile ziyaretçilerin müzemizi rahatça gezebilmeleri için 3 boyutlu VR gözlük ile sanal turlar yapmalarına olanak sağlanmaktadır. Kilitbahir Kale Müzesinde sesli rehberlik hizmeti verilmektedir.

Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezinde bulunan 11 sinevizyon odasında gösterimi yapılan filmlerimizde işaret dili ile anlatım yapılmaktadır.

Bakanlığa bağlı müzelerimiz için sanal tur hazırlıklarımız devam etmektedir.

Bigalı Kalesi ve Seddülbahir Kalesinde devam etmekte olan restorasyon ve işlevlendirme çalışmaları kapsamında da engelli dostu projeler üretilmektedir.

Bakanlığımız (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü)'ca;

İnternet sitesinin engellilere yönelik olarak "e-erişebilir" hale getirilmesi planlanmaktadır.

657 sayılı "Devlet Memurları Kanunu"nun 53'üncü maddesi ve 4857 sayılı "İş Kanunu"nun 30'uncu maddesi doğrultusunda amir mevzuat hükümleri çerçevesinde engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu)'ca;

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu hizmet binası tüm engel gruplarının erişimine uygundur.

Belgenet (EBYS) uygulaması tüm engelli grupların erişimine müsait yapıdadır. Diğer kurumsal web uygulamalarımızın ise tüm engelli grupların rahatlıkla kullanabileceği bir yapıya kavuşturulması için ek hizmet alımları gerekmekte olup bu

doğrultuda planlamalar yapılmakta ve "Engellilere Yönelik Web Erişilebilirliği" konularında eğitimler alınmaktadır.

Üst Kurul görev yapan engelli personelin, binaya giriş, çıkış, otopark yeri, tuvalet gibi ihtiyaçlarıyla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca ortopedik engelli personele Üst Kurula geliş ve gidişini sağlamak amacıyla engelli asansörüne sahip özel tasarlanmış engelli araç tahsis edilmiştir.

Üst Kurulda, "Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca, memur statüsünde 17, 4857 sayılı İş Kanunu gereğince sürekli işçi statüsünde 6 olmak üzere toplam 23 engelli çalışan bulunmakta olup ilgili mevzuatta gereği belirtilen oranlarda engelli personel çalıştırılmaktadır.

Bakanlığımız (Kapadokya Alan Başkanlığı)'ca;

Kapadokya Alan Başkanlığı hizmet binasının yapısı tüm engel gruplarının ulaşımına elverişlidir.

Kapadokya Alan Başkanlığımıza tahsis edilen 98 kadronun 59'u doludur.

Önümüzdeki süreçte işaret dili ve Braille yaygınlaştırma çalışmaları Başkanlığın planları arasında yer almaktadır.

1 Haziran 2019 tarihli ve 7174 sayılı "Kapadokya Alanı Hakkında Kanun" ve 38 sayılı "Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile kurulmuş ve teşkilatlanma çalışmaları devam eden Alan Başkanlığımızın engelliler için erişilebilir herhangi bir eseri bulunmamaktadır.